

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Oslo, den 19.12.2018

Utredning om opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm

Det vises til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 21. september 2018 vedrørende ovennevnte høring.

Greenfact AS er et analyseselskap med fokus på opprinnelsesgarantimarkedet og arbeider med kunder spredt rundt om i Europa. Ut ifra vårt arbeidsområde har vi gjennomgående kjennskap til opprinnelsesgarantimarkedet og tilknyttede aktører. Det gjør at vi kan bidra med et helhetlig synspunkt rundt om opprinnelsesgarantier (OG-er).

Vi mener at rapporten til Oslo Economics gir en god og konsis beskrivelse av opprinnelsesgarantiordningen. Rapporten er informativ og presenterer synspunktene til flere aktører på en nøytral måte. Imidlertid skulle vi gjerne ha sett at skilnaden mellom elsertifikater og opprinnelsesgarantier ble tydeliggjort ytterligere. Førstnevnte er en ren subsidemekanisme for fornybar kraft, mens OG-er er et instrument for å dokumentere egenskapene til en gitt mengde produsert strøm, som lokasjon, alder, type kraft osv. Selv om OG-er skaper en ekstra verdistrøm til produsenter av fornybar kraft er det ikke ment som et støtteinstrument, men et verktøy som muliggjør at sluttbrukere kan velge mellom forskjellige typer strømprodukter og for å garantere strømmens opprinnelse.

Et annet viktig punkt som rapporten legger frem er den økte viktigheten av OG-er i EU. Gjennom det nye fornybardirektivet, RED II, styrkes rollen til OG-er ytterligere ved at EU har vedtatt at opprinnelsesgarantier *skal* brukes til å dokumentere opprinnelsen av kraft. Denne beslutningen ble imidlertid vedtatt i etterkant av at rapporten ble ferdigstilt. Avgjørelsen viser at OG-er har blitt et etablert dokumentasjonsinstrument i Europa, samtidig som det signaliserer at OG-er faktisk er et velfungerende og pålitelig verktøy.

Vi ønsker å presisere at en økende fornybarandel i Europa ikke nødvendigvis vil føre til en lavere etterspørsel etter norske opprinnelsesgarantier som beskrevet i punkt 6.2.1. Etterspørselen etter opprinnelsesgarantier er økende og har steget fortere enn tilbudet, som vist av den markante prisoppgangen i år. Etterspørselen blir i stor grad drevet av selskaper som ønsker å vise til fornybart strømforbruk gjennom standarder og initiativer som Greenhouse Gas Protocol, CDP og RE100. Opprinnelsesgarantier er den desidert mest brukte metoden for dokumentasjon av strømforbruk i disse initiativene. Videre vil tilbudssiden av OG-er ikke nødvendigvis være identisk med utbygging av fornybar kraft, men være begrenset av at en stor andel av den fornybare kraften som blir bygget i Europa har restriksjoner på utstedelsen av opprinnelsesgarantier på grunn av tildelingen av statsstøtte. Restriksjoner er for øyeblikket å finne i følgende land: Frankrike, Tyskland, Spania, Østerrike, Sveits, Irland, Luxembourg, og Kroatia. Noen av disse er blant de største utbyggerne av fornybar kraft i Europa. Dette aspektet er ikke påpekt i rapporten.

Opprinnelsesgarantier er laget for å gi sluttbrukere muligheten til å velge typen strøm de ønsker å betale for, og for å dokumentere opprinnelsen til denne strømmen. OG-er tillater også sluttbrukere å utnytte sin forbrukermakt for å drive frem etterspørselen etter fornybar energi. OG-er er dessuten den eneste troverdige løsningen per i dag, og det finnes foreløpig ingen andre alternativer. OG-er er også sentrale for inngåelse av langsiktige kraftkjøpsavtaler, og rapporten nevner at uten en velfungerende ordning ville flere selskaper valgt å ikke inngå disse avtalene og eventuelt etablert seg i andre land enn Norge. Scenariet som legges frem, hvor eksporten av norske opprinnelsesgarantier blir hindret, ved f.eks. å melde Statnett ut av Association of Issuing Bodies (AIB), vil føre til et betydelig samfunnsøkonomisk tap for Norske selskaper og samfunnet som helhet.

Det er forståelig at kostnadsoptimalisering er viktig for kraftkrevende industri for å kunne være konkurransedyktige internasjonalt. I fremtiden er det imidlertid ikke bare kundeorienterte selskaper som trenger å vise til bærekraftige løsninger og en grønn profil, det vil i økende grad også være nødvendig for kraftkrevende industri for å kunne forbli konkurransedyktige. For å kunne imøtekomme økende krav om fornybarhet langs forsyningskjeden trengs et instrument som kan garantere at strømmen som blir benyttet i produksjon er miljøvennlig, og opprinnelsesgarantier utfyller nettopp dette kravet.

Avslutningsvis vil vi påpeke at opprinnelsesgarantier først og fremst er et verktøy for sluttbrukere av strøm. EUs styrkelse av OG-er som dokumentasjonsinstrument sender et tydelig signal om rollen av OG-er i det Europeiske kraftmarkedet. For å sørge for en videreutvikling av det Nordiske kraftmarkedet og et velfungerende samarbeid med Europeiske aktører, er det essensielt at vi har en velfungerende opprinnelsesgarantiordning i tråd med Europeiske standarder. Uten OG-er ville dokumenteringen av fornybar strøm være betydelig dyrere enn i dag. OG-er handler om åpenhet, å styrke forbrukernes valgmulighet og for å gjøre forbrukere av strøm ansvarlig for egne valg.

Vennlig hilsen

Greenfact AS

Alexandra M. Münzer

Daglig leder

Jörg Tobias Fell

Analytiker